

Ona yurtning - oltin beshiging

TONG yulduzi

O'zbekiston Respublikasi bolalari va o'smirlari gazetasi

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va
Axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi
Xalq Ta'limi Vazirligi,
«KAMOLOT» Yoshlar
Ijtimoiy Harakati,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» Hukumatga
qarashli bo'lmagan xalqaro
xayriya jamg'armasi.

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqib boshlagan

2005-yil 21 - 27 - mart N:12 (66501)

HURLIQO NAVRO'Z KELDII!

Qishning oromin buzib
Lolazordan gul uzib.
Ko'kda xumodek suzib
Hurliqo Navro'z keldi!
Mayin yel silab yuzni
Fo'shab yam-yashil bo'zni.
Quvnatib ko'rgan ko'zni
Nurafshon Navro'z keldi!
Bahorning xalinchagi
Ko'klamning belanchagi.
Bayramlar kelinchagi
Navro'z - rizqu ro'z keldi!

Abdullag'iy MAMADALIYEV,
Andijon viloyati,

Baliqchi tumanidagi Cho'ngqayma qishlog'i.

ASSALOM, NAVRO'ZI OLAMI!

SEN NAVRO'ZGA O'XSHAYSAN

Assalomu alaykum, qadrdonimiz «Tong yulduzi»! Sen doimo biz haqimizda, hayotimiz, o'qishimiz haqida yozasan, ijodimizdan namunalar yoritib borasan. Fan va sport sohasidagi yutuqlarimizdan quvonib, bizni maqtaysan. Lekin o'zing haqingda hech yozmaysan. Bugun biz sen haqingda yozmoqchimiz. Sen biz uchun shunchalar qadrdon bo'lib qolgansanki, har chorshanba xonadonlarimizga xuddi quyoshdek kulib kirib kelishingni intiq kutamiz. Sahifalaringdagi qiziqarli hikoyalar, tengdoshlarimiz hayotidan yozilgan maqolalar, she'rlaru ertaklarni miriqib o'qiyamiz. Keyingi paytlarda krossvord boshqotirmalar soni ortayotganidan juda xursandmiz. Yana bolalar sportiga katta ahamiyat berilayotgani sportsevar biz bolajonlar uchun ayni muddao bo'lyapti. Ukam Doston

Bahorga, o'zingni esa qalblarga quvonch baxsh etguvchi Navro'zga o'xshatamiz.

Seni bahor ayyomi bilan qizg'in qutlaymiz! Navro'zoydek har bir xonadonga shodlik olib kelishdan aslo charchamagin, aziz Gazetam!

Nigina SHODIYEVA,

Buxoro viloyati, Buxoro shahridagi 35 - maktabning 6 - «M» sinf o'quvchisi.

O'lkamizga bayramlarga boy, kirib keldi go'zal Bahoroy! Bugun diyorimizda katta shodiyona - xalqimizning eng sevimli bayrami Navro'zi olamni tantana qilyapmiz. Aslida uzoq tarixga ega bo'lgan bu bayramimiz yil sayin yangilanib,

YANGI KUN MUBORAK!

yosharib, o'zining yangi-yangi qirralarini ko'z-ko'z qilaveradi. Tarixchi olimlarimiz Navro'zni nomlari afsonaga aylangan shoxlar - Kayumars, Jamshid, Siyovushlar bilan bog'lashadi. Bu bayram haqida ulug' matematik, astronom, mashhur shoir, hakim Umar Xayyom maxsus «Navro'znom» asarida shunday yozgan: «Navro'zning joriy qilinishi sababini aytganda, shundan iboratki, O'zbekistonning ikki aylani mavjud, ulardan biri quyidagicha; O'zbekiston har 365 kecha-kunduzning to'rtidan birida Hamal burjining birinchi daqiqasida chiqib ketgan paytining o'zida yana qaytib keladi va har yili bu davr kamaya boradi.

Jamshid bu kunni tushunganidan keyin «Navro'z» - Yangi kun deb atadi va bayram qilishni odatga aylantirdi. Podsholar va boshqa odamlar ham uni qabul qilishdi».

Navro'z haqida ulug' alloma Abu Rayhon Beruniy «Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar» asarida batafsil ma'lumot bergan. Tarixchi olimlarimizdan yana biri Narshaxiy ham «Buxoro tarixi» kitobida bu ayyom haqida batafsil to'xtalgan.

Avvallari diniy sarqitga yo'yilgan va bayram qilish ta'qiq qilib qo'yilgan Navro'zimiz Mustaqilligimiz bilan birga yana yurtimizga qaytdi. Uni bir oy davomida tantana qilish yaxshi bir an'anaga aylandi. Navro'zni xush kayfiyatda, yaxshi niyatlar bilan kutib olgan kishi yil bo'yi shunday kayfiyatda yurarkan, degan e'tiqod bor. Shunday ekan, Navro'zni ko'tarinki kayfiyatda qarshi olish hammamizga nasib etsin.

Kamola ORIFJONOVA,

Toshkent matbaa-noshirlik kasb-hunar kolleji talabasi.

SO'Z SEHRI VA JOZIBASI

Sinfga qadam qo'ygan chog'imoq, nigohim siz aziz o'quvchilarimning yoniq nigohlaringiz bilan to'qnashadi. Samimiyat ifodasi balqqan yuzlaringizdan, chaqnoq ko'zlaringizdan mehringiz jozibasini his qilaman.

His qilamanu, oddiygina; kamtarona kasbimdan faxr tuyg'usi jo'sh uradi qalbimda. Son-sanoqsiz savollarga «ko'mib tashlaysiz» gohida. Sizlarga ona tilimizdan saboq berayotganimdan, uning sehri va jozibasiga oshno qilayotganimdan, murg'akkina qalbingizda ona Vatanga, xalqingizga muhabbat, ezigulikka ishtiyoq uyg'otayotganimdan faxrlanaman...

Bugun diyorumizda katta shodiyona - Navro'z bayramini tantana qilyapmiz. Ushbu ayyomni nishonlashga qizg'in hozirlik ko'rayotgan aziz o'quvchilarimni chin qalbidan muborakbod etaman.

Zulayho XOLMURODOVA,
Qashqadaryo viloyati, Qarshi tumani, Qovchin qishlog'i.

Buvijonim Navro'zni «bahoroyning bayramimizni nishonlash nimagadir erkasi» deb ataydilar. Ularning hikoya ta'qiqib qo'yilibdi... qilishlaricha, avvallari bu bayram juda Har yili Navro'z bayrami arafasida

BAHOROYNING ERKASI

keng tantana qilinar ekan. Yoshu qari buvijonimni tabriklab boychechaklar oxorli kiyimlarini kiyishar, onaxonlarimiz, sovg'a qilaman. Ular esa gullarni opa-singillarimiz qoshlariga o'smalar ko'zlariga surtib, «Shu kunlarga eson-qo'yib saylga chiqishar, momolarimiz omon yetkazganiga shukur. katta-katta doshqozonlarda sumalak va Ayyomlarimizni, o'zbekona xalimlar pishirishar, alp qomatli yigitlar udumlarimizni qaytarib bergan esa ko'pkari va uloq o'yinlarida o'zaro istiqolomdan o'rgilay», deya shukronalar bellashib, bayramga yanada ko'tarinkilik aytadilar. baxsh etishar ekan. Keyinchalik bu milliy

Botir ABDULLAYEV,
O'zDJTU qo'shidagi akademik litsey talabasi.

Andijon viloyati, Buloqboshi tumani Xalq ta'limi bo'limi qoshida «Ijodkorlar uyushmasi» faoliyat ko'rsatadi. Mashg'ulotlarni ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi Umida Yusupova olib boradi. Uyushmaga tuman maktablarining ijodkor o'qituvchi va o'quvchilari jam bo'lishgan. Mashg'ulotlarda yozuvchi va shoirlarning eng sara asarlarini o'rganishadi, ijodning sermashaqqat sirlaridan voqif bo'lishadi. Quyida siz ana shu uyushma a'zolarining yozgan mashqlardan namunalar o'qiyasiz:

YURAKDAGI IYMON O'ZING

Xarobamas bo'ston o'zing Vatanim,
Filimdagi doston o'zing Vatanim.
Agar meni qizim deya atasang,
Fanamdagi bu jon o'zing Vatanim.

Seni aziz, mo'tabar onam dedim,
Faryod chekib oh ursam, nolam dedim.
Bobolar merosi - koshonam, dedim,
Dardlarimga darmon o'zing Vatanim.

O'timishing deb qurib bitdi yoshlarim,
Najot desam og'u bo'lgan oshlarim,
Qarshingda men songa egay boshlarim,
Yo'lda ulug' karvon o'zing Vatanim.

Villar o'tdi, qalbni Chingiz tilsa ham,
Fog'ylaring toloingdan kulsa ham,
Bugun dillar iftixorga to'lgan dam,
Yurakdagi iymon o'zing Vatanim.

Umidxon JABBOROVA,
Oltinko'l tumanidagi, 48-maktab o'quvchisi.

QISHLOG'IM

Qishlog'im-Buloqboshim,
Fumanlar yerkatoyi.
Men shu orda tug'ildim,
Oilam kenjatoyi.

A'lo o'qib kelgusida,
Komit inson bo'laman.
Qishlog'imning chiroyin,
Maqtab faxrga to'laman.

Zulfiya MAMAYUSUPOVA,
10- ixtisoslashtirilgan
maktab-intenatning 4-sinf o'quvchisi.

Bizning ixtisoslashtirilgan maktabimiz 1994 yilda tashkil topgan. Dastlab 17 nafar o'qituvchi va 160 nafar o'quvchi bilan ish boshlagan bu maktabimizda hozirgi kunda 578 nafar o'quvchi ta'lim-tarbiya olmoqda. Bu yerdan ko'plab iqtidorli o'quvchilar turli bilim yurti va Oliy o'quv yurtlariga uchirma qilingan. Maktabimizning eng iqtidorli o'quvchilaridan biri bo'lgan Behzod Nosirov Toshkent Diplomatika universitetiga o'qishga

MAKTABIMIZ 10 YOSHD A

kirib, tanlov a s o s i d a Yaponiyada o'qish imkoniyatini qo'lga kiritdi. Hozir u 2-bosqich tolibi. Maktabimiz o'quvchilari «AKSELS» tanlovida bir necha yillardan buyon qatnashib keladi. 2004 yilning sentabr oyida o'quvchilarimizdan 7 nafari g'olib sanalib, hozir Respublika bosqichida qatnashish uchun tayyorgarlik ko'rmoqdalar. Maktabdoshimiz Ilhom Umrzoqov «AKSELS» tanlovida g'olib bo'lib, 11-sinfni Amerikada tamomlab keldi. Shu kunlarda eng nufuzli oliy o'quv yurtlaridan biri Vestministr universitetida tahsil olmoqda. Bundan tashqari, maktabimizda turli tadbirlar o'tkazilib turiladi. Ingliz tili o'qituvchisi Mahfirat Abdullayeva rahbarligida maktabimizda «Milliy internet festival»i o'tkazildi.

«Davron» agrofirma korxonasi boshlig'i Karim xoji Nosirov tomonidan o'tgan yilning may oyida barcha qulayliklarga ega bo'lgan yotoqxona qurilib, o'quvchilarimiz ixtiyoriga topshirildi. Bu maktabimizning 10 yilligi to'yiga munosib sovg'a bo'ldi. Bunday qulayliklardan yana ham ruhlangan o'quvchilarimiz yanada yaxshiroq o'qishga harakat qilishmoqda.

Shohida JO'RAYEVA, 4-sinf o'quvchisi.
Mavluda MIRZAYEVA, 4-sinf o'qituvchisi.
Buloqboshi tumanidagi 10-ixtisoslashtirilgan maktab-internati.

Bolaligimizda mahallamizdagi bolalar bilan bir bog'chaga borardik. Bog'cha opamiz bizlardan: «Katta bo'lsang kim bo'lasan?»-deb so'rasalar, turli kasblar-nomini aytardik. Shokir ismli bola esa har doim: - Men askar bo'laman, -derdi.

Bir kuni bog'chamizga tekshiruvchilar kelishdi. Mudira opa ularni to'g'ri biz mashg'ulot o'tayotgan guruhga boshlab kiribdilar.

QAT'IYAT

Shunda tekshiruvchilar ham bizlardan kim bo'lishimizni birma-bir so'rab chiqa boshladilar. Biz yana boshqa kasblar nomini aytdik. Lekin Shokir yana tanlagan kasbining nomini aytdi. Shunda ulardan biri: - Vatanningni kimlardan qo'riqlaysan? - deb so'rab qoldi. Shokir esa qat'iyat bilan: - Yomon odamlardan,-dedi. Bog'cha opamizning ko'zlarida beixtiyor yosh aylandi. Oradan yillar o'tdi. Biz kap-katta yigit va qizlar bo'ldik. Bir kuni Shokirni harbiy xizmatga chaqirib yotganini eshitib, uni kuzatgani chiqdik. U poyezdga chiqar ekan, - Mendan baxtli odam yo'q, men vatanim himoyasiga otlanayapman, -dedi. Poyezd o'rnidan qo'zg'aldi. Mening ko'z oldimga Shokirning yoshlik payti keldi. O'shanda u qanday qat'iyatli bo'lsa, hozir ham shunday edi.

Qimmatoy ABIDDINOVA,
Buloqboshi tumanidagi 3-o'rta maktabning 11-sinf o'quvchisi.

IFTIXOR

Men o'zbekman, jismimda,
Barchinoylar qoni bor.
O'zbek degan nomimda,
Amir Femur yodi bor.

Ajdodlarim Mir Alisher,
Ulug'bekdir Ko'ragon.
Shoh Boburning Andijonda,
Ruhi yashar har qachon.

O'lislarga yetgay qo'lim,
Ko'ksimda bir faxrim bor.
Hur diyorda yashayapman,
Ko'rkam, ajib shahrim bor.

Xayolimda she'riyatda,
Zebuniso mistliman.
Ne qilsam imkonim bor,
Men buyuklar nasliman.

Barno QODIROVA,
Oltinko'l tumanidagi
48-maktabning 11-sinf o'quvchisi.

FAQAT «KATTALAR» O'QISIN!

Insonlar o'rtasidagi jamiyki munosabatlar negizi - oddiygina e'tibordan boshlanadi. Ana shu e'tibor tufayli gohida ulkan falokatlar oldi olinsa, gohida tariqdek muammo ham tog'dek bo'lib ketishi mumkin. Aslida, gap nimada? Hamma gap ana shu oddiygina e'tiborning qay darajada qaratilishida.

Har bir ish yoki muammoga e'tibor qaratilsa, albatta ularning salbiy oqibat keltirib chiqarmasligining oldini olish mumkin. Mulohazamizni uzoq cho'zib o'tirmaymiz-da, fikrni o'rta ochiq tashlaymiz. «Tong yulduzi» gazetasi sahifalarida, albatta har sonida bo'lmasa ham, «Kattalar, e'tibor bering!» ruknini o'qib borsangiz kerak. Ma'lumki, gazeta bolalar va o'smirlar hayoti va ijodini muntazam yoritib borsa-da, lekin yuqoridagi rukn ostida faqat kattalar e'tiboriga havola etilgan maqolalar bosiladi. Lekin bugungi kunda ushbu rukndagi maqolalar o'z «ega»siga yetib boryaptimi? Yetib borgan taqdirda-chi? «Kattalar» ushbu maqolalarga yetarlicha e'tibor qaratayaptilarmi?

Ana shunday xatlar yuzasidan shug'ullanib, ayrim mutasaddi xodimlarning mazkur maqolalarga

topdik. Har qalay rahbar xodimlarning bolalar gazetasini o'qishga vaqtlari bo'lmasa ham, hech bo'lmaganda bu

JAVOBSIZ QO'NG'IROQLARDAN SO'NG...

e'tiborlari, ularning bolajonlar tomonidan o'zlariga qaratilgan muammolarini qanday hal qilayotganliklariga qiziqdik. Bolalar tili bilan aytganda ayrim «Kattalar»ning ish joylariga qo'ng'iroq qilib ko'rdik. Tasodifmi yoki hozirgi kunda tabiiy holga aylanganmi, aksar rahbar xodimlarni o'z joylaridan topa olmadik. Kunimiz ularni qidirib ko'chada yoki telefon oldida o'tmasligi uchun to'g'ridan-to'g'ri gazeta orqali murojaat qilishni lozim

ma'lumotlarni o'qigan ularning farzandlari bu haqda ota-onalariga xabar berishlari shubhasiz. Shularni inobatga olgan holda takroran bo'lsa ham «Kattalar, e'tibor bering!» rukni ostida chop etilgan, gazetaning 2004-2005 yil sonlaridagi ayrim maqolalarni yana bir bora e'lon qilishni lozim topdik. Oldimizga qo'ygan maqsadni amalga oshirish uchun, ishni gazetada e'lon qilingan maqolalarni sharhlashdan boshladik.

Gazetaning 2004 yil 41-sonida e'lon qilingan Iroda Jalilovaning «Yangi direktordan umid...» maqolasi shunday so'zlar bilan boshlangan: «Televideniye orqali kompyuterlarda bemalol ishlab, zamonaviy sinflarda tahsil olayotgan tengdoshlarimni ko'rib havasim keladi. Uzoq qishloq maktablarigacha yetib borgan kompyuterlar poytaxtimizning qoq o'rtasida joylashgan bizning maktabimizga yetib kelmagandi-da.»

Xatning mazmuni esa ana shunday, Toshkent shahri, Chilonzor tumanidagi 131-maktabda

har oyda maktab

YANGI DIREKTORDAN UMID

uchun 500 so'mdan pul yig'ib olinadi. Bir oiladan uch-to'rt bola maktabga qatnasa, ularning ota-onasi 1500-2000 so'mdan berishga majbur. Lekin shunga qaramay yil oxirida maktabning ta'mirlash ishlari uchun yana alohida pul yig'ib olinadi. Shunisi qiziqki, shuncha yig'-yig'dan so'ng yangi o'quv yilida hech qanday o'zgarish sezilmaydi. Natijada, maktab direktori ishdan olingan. Muallifning barcha umidlari yangi direktordan ekanligi maqola so'nggida ma'lum bo'ladi.

Xo'sh, 131-maktabning yangi direktori ushbu maqoladan so'ng qanday ishlarni amalga oshirdi? Hozirda o'quvchilar o'zlari uchun yaratilgan maktabdagi sharoitdan mamnunmi? Bu savollarga maktab direktoridan javob kutib qolamiz.

Yana bir maktubga e'tibor qaratsak. Ushbu maktub gazetaning 2004-yil, 50-sonida «Kutish» sarlavhasi ostida e'lon qilingan. Muallif Dilfuza Xolmatova O'zMUning 1-kurs talabasi. Maqolada intizor kutilgan 76-avtobus haqida muallifning iztirobli o'ylari aks ettirilgan.

O'qishga shoshilayotgan talaba bekatda 76-avtobusni zor-intizor kutadi, ammo kutilgan avtobus bekatga kelgandagi holat mana shunday tasvirlanadi:

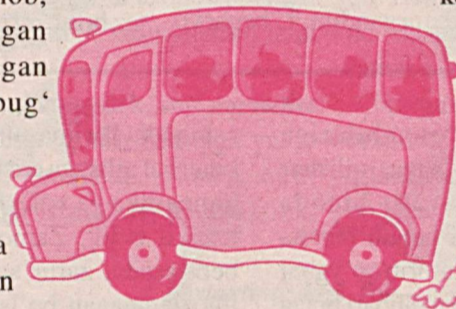
«Haydovchi xunob, terlab-pishib ketgan odamlar, xira tortgan oynalardan bug' ko'tariladi. Har holda nafas olgudek. Tepadan igna tashlasang, yerga tushmaydi. Ertalabdan

asab torlari tarang tortilgan odamlarning yarmi bekatda qolib ketdi. Endi ular yana Seni KUTISHADI.»

To'g'ri-da, ertalabdan buzilgan asab yana o'z holiga qaytishiga, ana shunday boshlangan kunning unumli

KUTISHDA HAM KUTISH BOR

va foydali ishlar bilan yakunlanishiga kim kafolat bera oladi? Ko'pgina mablag' evaziga yurtimizga keltirilayotgan Mercedes rusumli avtobuslarni ko'rib, ularning yo'lovchilar uzog'ini yaqin qilayotganidan quvonasan kishi. Lekin 76-avtobus haqidagi muallif fikrlarini ham inkor etib bo'lmaydi-da! O'ylaymizki, bu safar qayta e'lon qilinayotgan ushbu maqola mutasaddi xodimlar e'tiboridan chekda qolmaydi.

OZGINA HAFSALA BO'LSA BO'LGANI

Farg'ona viloyati, Toshloq tumanidagi 21-maktab rahbarlari e'tiboriga havola etilgan maqola gazetaning 2005 yil, 7-sonida e'lon qilingan. «Iqtidor bor-u...» deb nomlangan ushbu maktubni tahririyatga Toshloq tumanidagi 21-maktab qizlari nomidan Nasiba Qambarova yo'llagan. Maktub yaxshi niyatlar bilan yozilgan bo'lib, ma'lum bo'lishicha, 21-maktab qizlarining raqqosalikka ishtiyoqlari baland. Ammo ularning maktablarida bunday to'garak

mavjud emas ekan. Fikrimizni maktubdagi ushbu satrlar tasdiqlaydi:

«Bayram va tantanalarda o'z holimizcha o'rgangan raqslarni ijro etib, davralarni jonlantirishga, ko'tarinkilik baxsh etishga harakat qilamiz. Qaniydi, maktabimiz qoshida «Raqqosa qizlar» to'garagi tashkil qilinsa-yu, ularning a'zolari orasidan Mukarrama Turg'unboyevadek ajoyib raqqosalar yetishib chiqsa.»

Fikrimizcha, yoshlarning orzulari ushulishiga ko'p narsa kerak emas. 21-maktab direktori qizlar uchun bittagina xona va iste'dodli raqs ustasi topib bersa olam guliston. Qizlarga ana shuning o'zi kifoya. Buning uchun Farg'ona viloyatidagi 21-maktab direktorining oz-moz hafsala va e'tibori mujassamlashtira bo'lgani.

«Qovurilgan yer yong'oq» qanday yozilishini bilasizmi? Har holda bu so'zni to'g'ri yoza biladiganlar «Maymoq ayiq» konfetini iste'mol qila turib konfet qog'ozida yozilgan bir qancha xatolarni ko'rmas qolishi mumkin emas. Gazetaning 2005 yil, 1-sonida e'lon qilingan Mehriniso Abdug'afurovaning «Qovurilgan yer yong'oq» qanday yoziladi?» nomli maqolasini o'qisangiz hayron qolmay ilojingiz yo'q.

SAVIYANGIZ 4-SINF DARAJASIDAN HAM PASTMI?

Chunki konfetni iste'molga chiqaruvchilar hech bo'lmaganda 11-sinfni tugatgan bo'lsalar kerak, ammo 4-sinf o'quvchisi anglagan xatolarni nima uchundir ular haligacha anglay olmayaptilar. So'zimizga isbot tariqasida mazkur maktubdan parcha keltiramiz:

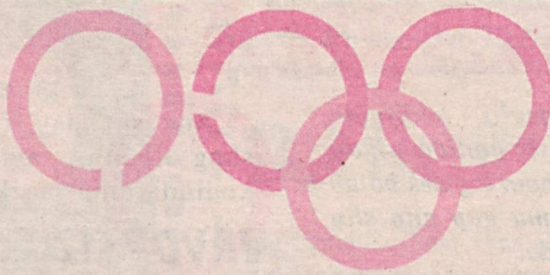
«Konfetning nomi «Maymoq ayiq», lekin u «Maymok ayiq» deb xato yozilgan. Mana shu «Maymok ayiq» tarkibida «shahar» (shakar bo'lsa kerak) borligidan hayron qoldim. «Qovurilgan yer yong'oq» deb yozilibdi. Aslida «Qovurilgan yer yong'oq» deb yozilmaydimi? «Ozoq-ovqat qiymati» deyilibdi. Oziq-ovqat deb yozilishini nahot ular bilishmasa?!»

Maqolada keltirilgan qolgan xatolarni yaxshisi yozmay qo'yaqalaylik. Aks holda «Maymok ayiq»ni anchagina xatolar bilan iste'molga chiqarayotgan «kattalar» 4-sinf o'quvchisi oldida uyalib qolishlari turgan gap.

Ana shu tarzidagi maktublar tahririyatga ko'plab kelib turadi. Ushbu maktublarni e'lon qilish bizdan, e'tibor qaratish esa, AZIZ KATTALAR, SIZDAN!

Niyatimiz tanqid emas, aksincha, yoshlar orzu-istaklari armonlarga aylanmasa. Ularga esa kattalar befarq bo'lishmasa. Shundagina bugungi kun yoshlari - ertangi kunimizning e'tiborli kattalari bo'lib yetishishlari shubhasiz.

SPORT - BARKAMOLLIK ASOSI

Tengdoshingiz Hasanboy Qo'chqorov-Farg'ona viloyati, Uchko'prik tumanidagi 1-iqtidorli bolalar maktab internatining a'lochi o'quvchilaridan biri. U nafaqat a'lo o'qishi, odob-axloqi, namunali xulqi bilan bilim dargohining faxriga aylangan. Kelajakdagi orzusi-yurist bo'lish. Hayotdagi shiori - o'qish, izlanish, maqsad sari intilish.

Farg'onaga qilgan xizmat safarim ana shu tengdoshingiz bilan qilgan suhbatimdan boshlandi. Allaqanday yumush bilan ketgan internat

tashqariga chiqib ketdi. Biz esa suhbatimizni davom ettirdik:

- O'rtoqlaringiz sizni eng a'lochi bola deyishdi.

-O'zlari ham a'lochi...

Yana eshik ochilib haligi o'qituvchi kirib keldi. Xijolat bo'lib undan beruxsat o'quvchilari bilan gaplashayotganim uchun uzr so'ragan bo'ldim. U

UCHKO'PRIKDA SHUNDAY MASKAN BOR

direktorini kutib turardim. Ro'paramdagi eshigiga «Adabiyot xiyoboni» degan yozuv ilingan sinf xonasiga ko'zim tushdi. Qiya ochiq turgan eshikdan bosh suqarkanman, yonimga bir xildagi maktab formasi kiyib olgan 5-6 nafar bolalar kelib, o'ng qo'llari ko'ksida odob bilan salomlashdilar. Salomlikdan so'ng ularni savolga tutdim:

-Sinfingizda kim a'lochi?

-Hammamiz.

-Eng a'lochi o'quvchini so'rayapman.

-Eng a'lochimi, Hasanboyda..

-Hasanboy kim?

-Bir bola yugurganicha tashqariga otildi va zum o'tmay kichik jussali, ko'zlari tim qora, shiringina bolakayni boshlab keldi. U ham men bilan o'ng qo'lini ko'ksiga qo'yganicha iliq salomlashdi.

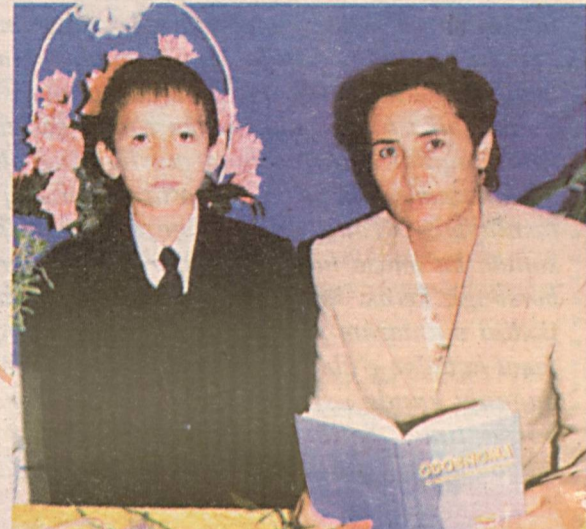
Shu payt sinfga o'qituvchi kirib keldi. U bilan salomlashishga chog'lanib turgandim. U beparvo

esa, men sizni biror ota-onalardan bo'lsa kerak deb o'ylabman, dedi. Muallimning bu gapidan to'g'risi biroz ranjidim. Ota-onalarga nisbatan bunchalik hurmatsizlikni bu yoshgina ustoz qayerdan o'rgandiykin? Qolaversa, undagi xushyorlik, o'quvchilari uchun mas'ullik hissi qayda qoldi?..

Muxbir safardan qaytdi

Shular haqida o'ylab turgandim, xayolimni sho'x bolakaylarning shovqini buzib yubordi. A'lochi bolakay Hasanboyning orzu-umidlari bilan qiziqdim.

-6 yoshimdan o'qish-yozishni yaxshi bilganim uchun bu litsey-internatga qabul qilinganman. Menga ilk bor alifbo sabog'ini o'rgatgan ustozim Habibaxon Sobirovani judayam yaxshi ko'raman. Bu inson bizni o'z farzandlaridek ardoqlaydilar. Hozir 5- sinfda bo'lsam ham ularning yonlariga tez-tez borib turaman. Ba'zida direktorimiz Muharram

Hasanboy birinchi ustoz Habibaxon Sobirova bilan, opa Oripova, hadeb ustozni bezovta qilavermanglar, deya koyib ham beradilar.

Litseyimiz- bizning faxrimiz. Shart-sharoitlarimiz yetarli. Kutubxonamizda qiziqarli badiiy kitoblar ko'p. Darsdan bo'sh vaqtlarimizda miriqib kitob o'qiyamiz. So'ngra ular asosida bahs va munozara yuritamiz.

-Hasanboy, kelgusidagi orzularingiz haqida ham gapirib bering?

-Kim bo'lishimdan qat'iy nazar, xalqimga munosib farzand bo'lishni istayman.

Bolajonlar, sizning maktabingizda ham Hasanboy kabi a'lochi, iqtidorli o'quvchilar juda ko'pdir-a? Ular haqida bizga maqolalar yozib yuboring va o'zingiz ham ulardek bo'lishga intiling.

Bu litsey-internat o'quvchilariga tumandagi ko'plab bolalar xavas qilishar ekan. Mo'jazgina bir qavatli binoda o'quvchilar ta'lim-tarbiyasi uchun barcha sharoitlar yaratilgan. Biroz kuttirib qo'ygani uchun uzr so'ragancha maktab rahbari bizga quyidagilarni gapirib berdi:

MAKTAB RAHBARINING ARMONI

-1-sonli iqtidorli bolalar litsey-internatimiz 2004 yil avgust oyida tuman hokimining qarori bilan yangi binoga ko'chirildi. Qarovsiz, tashlandiq bino tez fursat ichida ta'mirlandi. Buning uchun biz tuman hokimligidan, serhimmat ota-onalar va homiy tashkilotlardan behad minnatdormiz. Bilim maskanimiz 330 o'quvchiga mo'ljallangan. 140 o'rinli yotoqxona, 110 o'rinli oshxona o'quvchilar ixtiyorida. O'rni kelganda faxr bilan aytadigan so'zim ham bor. Kezi kelganda, farzandlaridan qo'lidan kelgan yordamini ayamayotgan ota-onalarga o'z minnatdorchiligimizni bildirmoqchimiz. Ular yordamida ko'p narsalarga erishdik. Aqliy zo'riqish kuchli bo'lgan maskanimizda bolajonlarimiz uchun sport maydonchalari juda zarur edi. Chunki bola baribir bola-da. Darslardan qanchalik toliqmasin, sport zaliga, maydonchasiga

oshiqadi. Bu masalani ham ota-onalar bilan hal qilishga erishdik. Natijada futbol, gimnastika va voleybol maydonchalarini tashkil etdik. Zamon talablariga javob bermasada, zarur sport anjomlari bilan jihozlanmagan bo'lsa-da, yo'qdan ko'ra bor-ku, qabilida foydalanib turibmiz.

Albatta sa'y-harakatlarimiz besamar ketmayapti. 410 nafar o'quvchilarimiz sportning 15 turi bilan muntazam shug'ullanmoqdalar.

Respublika miqyosida o'tadigan «Umid nihollari» sport musobaqasida ham internatimiz o'quvchilari muvaffaqiyatli qatnashib, faxrli 3-o'ringa sazovor bo'ldilar.

Faxr va iftixor bilan gapirayotgan Muharram opaning so'zlarini tinglar ekanmiz, nafaqat tumanda, balki viloyat va respublikada ham o'z o'rni, mavqeiga ega

bo'lgan bu maskanda qunt bilan bilim izlab, yuksak cho'qqini ko'zlab kamol topayotgan o'g'il-qizlarga biz ham astoydil havas qildik. Rahbarning dilidagi barcha sharoitlari yetarli bo'lgan zamonaviy sport zali qurishdek armonlari tezroq ushalishiga tilakdosh bo'lib, ular bilan xayrlashdik.

Suhbatdosh:

Ma'mura MADRAHIMOVA.

SPORT MENING DO'STIMSAN

Men sportning karate-do turiga juda qiziqaman. Tumandagi karate-do federatsiyasining faol a'zolaridan biriman. Sportga qatnaganimdan buyon o'zimni yanada sog'lomroq va tetikroq his qilyapman. Murabbiyim Rahimjon Tursunov bilan qilgan mashqlarimdan aslo charchamayman.

Yaqinda bo'lib o'tgan karate musobaqasida qatnashib, III-darajali diplom bilan taqdirlandim. Bu g'alaba mening sportga bo'lgan ishtiyoqimni yanada oshirdi. Salomatlik va tetiklikning kaliti - sport ekan, desam mubolag'a qilmagan bo'laman. Xoh ishonib, xoh ishonmang, sport mening a'lo o'qishimga ham yordam beryapti. Avvallari darslarda tez charchab qolardim. Uy vazifalarini tayyorlashga xolim bo'lmasdi. Hozir esa butunlay aksi: darslarimni tayyorlab bo'lib, o'ynashga ham o'zimda kuch topypapman. Shuning uchun, «Sport mening do'stimsan», deya baralla ayta olaman.

Kamoliddin AKROMOV,

Farg'ona viloyati, Uchko'prik tumanidagi 1-iqtidorli bolalar litsey-internatining 5- «A» sinf o'quvchisi.

«EKOSAN» DAGI TADBIR

Hammamizga ma'lumki, hozirgi kunda iqlimning o'zgarishi ko'plab muammolarni keltirib chiqaryapti.

Kuni kecha «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati va «Ekosan» klubi hamkorligida ana shu mavzuda yig'ilish bo'lib o'tdi. Unda «Ekosan» klubining raisi Shomurod aka so'zga chiqib, ekologik o'zgarishlar haqida bizga ko'plab ma'lumotlar berdilar. Ma'lum bo'lishicha, o'quvchi-yoshlarning sakson foizi «Ekosan»ning nima ekanligini bilishar, qolganlari esa bu klubning asl ma'nosi, maqsad va muddaolaridan bexabar ekanlar. «Eko» lotincha atrof-muhit, tozalik, «san» esa lotincha «sanos» so'zidan olingan bo'lib, inson salomatligi ma'nosini anglatar ekan.

Tadbir bahona bu klubning maqsadi, faoliyati, shuningdek, dunyoda ro'y berayotgan tabiat bilan bog'liq o'zgarishlar haqida ham ko'p narsalarni bilib oldik. Masalan, yaqinda Afrikaning eng issiq o'lkalaridan biri bo'lmish Aljirda yoqqan birinchi qor

barchani lol qoldiribdi. Yerlik aholining ko'pchiligi qorning nimaligini ham bilishmas ekan. Yana, Shimoliy muz okeanidan bo'yi 12 metr, eni esa 6 metr keladigan kattakon muz parchasi ajralib chiqibdi. Shimoliy afrikaliklar ushbu muzdan 6000 yil bema'lol foydalanishimiz mumkin, degan g'oyani ilgari surishayotgan ekan.

Tadbirda so'zga chiqqan «Kamolot» klubining sardori Orol dengizi muammolari haqida gapirgan bo'lsa, «Ekosan» klubi sardori hozirgi paytda respublikamiz aholisi orasida keng tarqalgan yod taqchilligi, ya'ni buqoq kasalligi haqida batafsil ma'lumot berdi.

Tadbirdan anchagina bilimdon bo'lib, atrof-muhitimizning sofligi - salomatligimiz garovi ekanligini anglab qaytdik. Endi o'z uyimiz, mahallamiz, maktabimiz atroflarini ozoda saqlashga harakat qilamiz. Bu bilan oz bo'lsada ekologiyamiz musaffoligiga o'z hissamizni qo'shgan bo'lamiz, deb o'ylayman.

*Dilrabo DO'STQOBILOVA,
Toshkent shahar, Yakkasaroy tumanidagi
118 - maktabning 7 - «A» sinf o'quvchisi.*

Shu desangiz, tunov kuni biroz tobim qochib, mahallamizdagi 39-oilaviy shifoxonaga borgandim. Ko'pdan buyon bu yerga kelmaganim bois, shifoxonamizni taniyolmay turdim. Qaysi xonaga kirishni, kimga murojaat

uqalash, suv bilan uqalash, mineral vanna qabul qilish xonalari faoliyat ko'rsatyapti. Xonadonlarda tibbiy madaniyatni oshirish, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, OITS, VICH, sil, giyohvandlik kabi yuqumli

KASALNI DAVOLAGANDAN KO'RA...

qilishni bilolmay dovdirab turganimni ko'rgan bosh shifokor Dilorom opa G'aniyeva o'z xonasiga taklif qildi va tashrifimning sababini so'radi:

-Biroz etim junjikib, boshim og'riboq turibdi-da,-dedim ularga.-Shifokorga uchrashaman, desam do'stlarim ustimdan kulishdi.

«Sal narsaga ham shifoxonaga yuguraverasanmi? Axir bu oddiy shamollash-ku, bir-ikki kunda o'zi o'tib ketadi»-deyishdi.

-Do'stlaring nima deyishsa deyishaversin. Lekin sen shifoxonaga kelib juda to'g'ri ish qilibsan. Shifokorlarning tavsiyalariga amal qilsang, tezda sog'ayib ketasan. Muhimi, senda endi boshlanayotgan gripp xastali hech qanday asorat qoldirmaydi. To'g'ri, o'z salomatligiga unchalik e'tibor bermaydigan bolalar ham juda ko'p. Achinarlisi, ularning ota-onalari ham farzandlari salomatligiga befarqdirlar. Natijada siz bolajonlar orasida uchrab turadigan gripp, tanzilit, buqoq kabi xastaliklar asoratli kechadi va revmatizm, hatto, yurak xastaliklarini ham keltirib chiqaradi.

O'zing ko'rib turganingdek, shifoxonamiz Yaponiyadan olgan grantimiz hisobiga yangi ta'mirdan chiqqan, barcha sharoitlar yetarli. Kattalar va bolalar xonalari, gimnastika,

kasalliklarning oldini olish maqsadida oilaviy shifokor tizimiga o'tildi. Shuningdek, bolalar muassasalarida, maktablarda tez-tez bo'lib, ko'riklar, uchrashuvlar

uyushtiryapmiz. Ayniqsa, qizlarimiz salomatligiga nazoratni kuchaytiryapmiz. Shu kungacha 2968 nafar bola tibbiy ko'rikdan o'tkazilgan bo'lsa, ular orasida ko'plab tish, buqoq, tomoq kasalliklari bilan og'rikan bolalar aniqlanib, davolash ishlari boshlab yuborilgan.

«Kasalni davolagandan ko'ra, uning oldini olgan ma'qul» degan ajoyib naql bor. Sening ham, boshqa bolajonlarimning ham ana shu hikmatga amal qilishingizni istardim. Sog'lom bo'lish uchun esa sport bilan samimiy do'stlashing. Yana, tez-tez tibbiy ko'rikdan o'tib turishni ham unutmang...

Uyga qaytar ekanman, endi doimo Dilorom opaning maslahatlariga amal qilishga ahd qildim. Ularga Siz ham rioya qilsangiz, yomon bo'lmasdi, aziz tengdoshlarim!

*Mahmudjon AZIMOV,
poytaxtimizdagi 169 - maktabning 8 - «G» sinf o'quvchisi.*

FARZANBLARIMGA DEGANLARIM

Aziz bolajonlarim, kamqonlik kasalligi haqida eshitganmisiz? Albatta eshitgansiz, chunki bu xastalikning nomi keyingi paytlarda juda ko'p tilga olinyapti. Sababi, u bolalar orasida ham, kattalar orasida ham juda ko'p uchrab turibdi. Xo'sh, bu kasallik qanday kelib chiqadi?

To'g'ri kun tartibiga rioya qilmaslik, ertalab maktabga shoshib, nonushta qilmaslik, vaqtida ovqatlanmaslik oqibatida kelib chiqadi.

Orangizda oshqozon yallig'lanishi bilan og'rikan bolalar ham oz emas. Xo'sh, bu xastalikning kelib chiqishiga nimalar sabab bo'lishi mumkin?

Hozir maktablarda kimning og'ziga qaramang, saqich chaynab yurganini ko'rasiz. Agar shoshmasdan, yaxshilab ovqatlangan bo'lsangiz yaxshiku-ya, lekin ayrimlaringizning och qoringa saqich chaynashingiz yomon-da. Bo'sh oshqozonda sekretiya

bezlari ko'payishi natijasida u yallig'lanib, turli xastaliklarni keltirib chiqaradi.

Endi ikki og'iz maslahatim, qizlarjonga: maktab davri organizmingizning gurkirab o'sish davri hisoblanadi. Ko'z oldingizga yangi ekilgan navniholni keltirib ko'ring-a. Nihol biroz egriroq o'sayotganini ko'rgan bog'bon uning yoniga tekis yog'och qoqib, niholni bog'lab qo'yadi. Chunki navniholligida qiyshayib qolgan daraxtni keyin to'g'rilab bo'lmasligini u juda yaxshi biladi-da. Siz ham partada to'g'ri o'tirsangiz, qaddingizni g'oz tutib yursangiz, umurtqa pog'onasi bilan bog'liq xastaliklardan yiroq bo'lasiz. Qaddi-qomati kelishgan, ko'rkam qiz bo'lasiz.

Hozir chet ellardan keltirilgan yevropacha kiyimlar kiyish rasm bo'lib boryapti. Ko'pchiligingiz rusmbop bo'lish uchun ularni kiyib yurasiz. Lekin bunday kiyimlar tarkibida kimyoviy tolalar mavjudligini va bu havo o'tkazmaydigan matolar inson

salomatligi uchun juda zararli ekanligini ham bilasizmi? Ana shunday kiyimlar ichidan paxtadan tayyorlangan ich kiyimlari kiyib yurishni maslahat berardim. Yana doimo yuvinib yurishga, ich kiyimlarni ozoda saqlashga odatlaning. Shunda badaningizdan yoqimsiz ter hidi emas, xushbo'y, muattar is taralib turadi.

O'zlarini to'laroq deb hisoblaydigan ayrim qizlarimiz ozish uchun diyeta qiladilar. Shifokor maslahatisiz bunday yo'l tutishni maslahat bermagan

bo'lardim. Chunki qomatimni raso qilaman deb, kamqonlilik xastaligini orttirib olishingiz tayin. Ovqatdan tiyilish oshqozon va ko'rish qobiliyatiga ham salbiy ta'sir ko'rsatishi, xolsizlantirib, organizmni o'sishdan to'xtatib qo'yishi ham mumkin.

Ayrim qizlarimiz ko'p ovqat yesam, semiraman, deb o'ylashadi. Bu noto'g'ri fikr. Ovqatning miqdoriga emas, tarkibiga, quvvatiga e'tibor bering. Darmondorilarga boy mevalarni ko'proq iste'mol qiling. Barvaqt yotib, barvaqt turishga odatlaning. O'smirlar bir kunda 8-9 soat uxlashlari lozimligini ham unutmang. Shundagina sarviqomat, ko'rkam va sog'lom bo'lib kamol topasiz.

Oliy toifadagi bolalar shifokori Gulmira opa Yusupovaning maslahatlarini INOYAT yozib oldi.

Azizbek SANAYEV, 5 yosh.

N	O	D	J	A	H	O	N	O	H	A	L
A	R	I	Y	I	S	V	U	T	O	D	I
B	E	G	I	M	Y	A	N	I	Y	U	M
Z	U	L	Y	A	I	S	R	O	B	K	A
Z	U	F	I	A	V	O	L	I	E	E	V
O	L	F	I	Y	A	M	O	M	R	Y	A
Y	D	I	N	A	V	O	N	I	D	I	Z
I	J	O	K	U	M	I	D	A	A	B	A
Y	E	V	A	A	V	O	M	I	Z	D	R
Z	I	R	V	A	L	T	U	Q	A	U	I
E	M	Z	E	B	I	R	A	H	I	M	F
B	O	A	Y	E	K	A	A	V	O	A	A
A	V	O	R	I	S	O	N	D	I	A	S

Ushbu filvarda o'zbek xalq shiorlari va yozuvchi ayollari nomi, familiyasi yashiringan. Ularni belgilab chiqsangiz, o'z-o'zidan yana bir harf ortib qoladi. Qanday harf o'rtib qolishini aniqlashga harakat qiling.

Tuzuvchi: Dilafro'z BAHRIIDINOVA,
Navoiy shahri, II-maktab o'quvchisi.

Bir kuni bir belaning ko'zi og'rib qolibdi. Shifokorga borishdan qo'rib, do'stidan maslahat so'rabdi:

Bir ko'zim og'rib qolibdi, nima qilsam ekan-a?

-Tish shifokoriga bor. O'tgan yili tishim og'rib qolganida uni sug'urib tashlagan, bir zumda jonim oro olib qolgandi...

x x x

Imtihon topshirib chiqqan bir boladan do'sti so'radi:

-Misollarni hammasini ishladingmi?

-Qayoqda deysan, bittasini ham ishlolmay, oppoq qog'ozning o'zini topshirib chiqdim.

-Nega unday qilding? Men ham bo'sh varaqni topshirib chiqqandim. Endi meni sendan ko'chirgan, deb o'ylashadi.

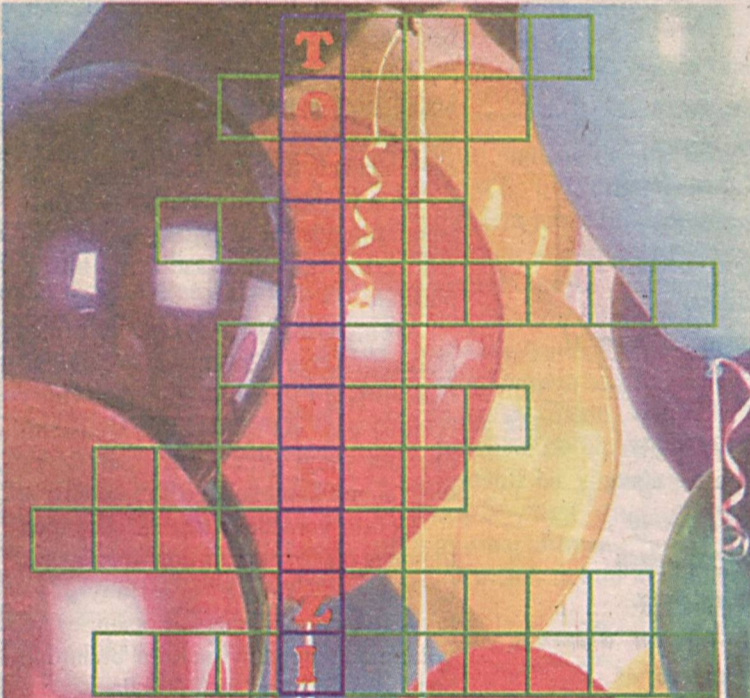
Madina SAIDMURODOVA,
Toshkent viloyati, Parkent tumani.

Maqol, sham, olma, lola, yomon, non, olam, qum, laqab, amr, randa, bodring.

Ushbu so'zlarni bo'sh kataklarga mos ravishda joylashtiring.

Tuzuvchi: O'g'iloy ABDUVALIYEVA, 12 yosh.

Savollari:

1. 7 xazinadan biri. 2. Ildiz turi. 3. Eng uzun daryo. 4. Qizlar ismi. 5. Yirtqich hayvon turi. 6. Uyqudagi kino. 7. So'z turi. 8. Buyuk Britaniya poytaxti. 9. Layli va ... dostoni. 10. Baliq turi. 11. Sport chempioni.

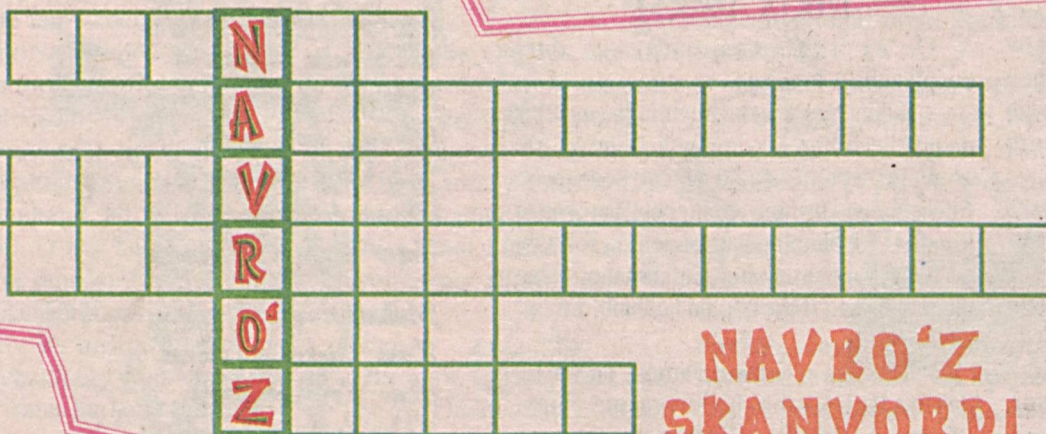
Tuzuvchi: Xolida TO'SHPO'LATOVA,
Sirdaryo viloyati, Sardoba tumanidagi 16-maktabning 10-«B» sinf o'quvchisi.

TOPISHMOQ

Barchaga tanish nomi
Navro'zoyning taomi.
Yong'og'i-yu tishi bor
Pishguncha kacla ta'
Momolar chortlab tus.
Osmondan o'ttiz mala
Qani top'chi, Baxtigu
Uning nomi ...

O'g'iljon ABDULLAYEVA,
Toshkentdagi 195 - maktabning 8 - «A» sinf o'quvchisi.

Savollari:

1. Navro'z qanday bayram hisoblanadi?
2. Tarixiy manbualarga ko'ra Navro'z birinchi bo'lib qaysi davrda nishonlana boshlagan?
3. Navro'z taomlaridan biri.
4. Ko'p yillik o'simlik turi.
5. Navro'zning kech pishar mevasi.
6. «Navro'z» restoranida qanday tadbirlar o'tkaziladi?

Tuzuvchi: Hulkar BEGABOYEVA.

TONG
yulduzi

O'zbekiston Respublikasi
bolalari va
o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:

Umida
ABDUAZIMOVA

TAHRIR HAY'ATI:

Turobjon JO'RAYEV,
Shuhrat AHMEDOV,
Botir UBAYDULLAYEV,
Jabbor RAZZOQOV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir
o'rinbosari),
Abdusaid KO'CHIMOV,
Nurxon NAFASOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida

022- raqam bilan
2003 yil 11 dekabrda
ro'yxatdan o'tgan.

Noshir

«O'zbekiston»
nashriyat-matbaa
ijodiy uyi.
Gazeta

«O'zbekiston»
nashriyat-matbaa
ijodiy uyi

kompyuter bo'limida terib
sahifalandi va
chop etildi.

Gazeta haftaning dushanba
kuni chiqadi.

Hajmi A-3,
2 bosma taboq.
Adadi - 50 264

Buyurtma N: J 1097

Dizayner va sahifalovchi:

Otabek
ESHCHANOV
Navbatchi:
Ma'mura
MADRAHIMOVA

Rassom:

Nodira MIRZAYEVA

Manzilimiz:

700129,

Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Obuna indeksi: 198.

e-mail:

tong_yulduzi@rambler.ru

Tel: 144-10-38

144-38-10

144-63-08

Tel./ faks:

(99871) 144-24-45